

Nederlands bureau geeft centrum van Athene een facelift

Utrechtse architect wint competitie om binnenstad van Athene nieuw leven in te blazen

Shereen El Sherbini
Athene

In de hete Griekse zomer is Athene vaak niet aangenaam. In de Panepistimoustraat, een van de belangrijkste verkeersaders in het hart van de stad, is het dan helemaal slecht toeven. De voetganger loopt er in een walm van uitlaatgassen. Auto's razen zes rijen dik voorbij en te midden van het lawaai, de onrust en de zomerhitte, weten zelfs de imposante neoklassieke gebouwen nauwelijks nog de aandacht vast te houden.

Als alles volgens plan verloopt, ziet deze drukke verkeersas er over een paar jaar heel anders uit. De architecten van het in Utrecht gevestigde bureau Okra, gaan de Panepistimoustraat een volledig nieuw aanzien geven. Een belangrijke doelstelling van het project is om de Atheense binnenstad nieuw leven in te blazen.

'De Panepistimoustraat vormt de groene ruggengraat van het project', legt Martin Knuijt van Okra uit op een terras bij de straat. 'Privévoertuigen mogen de straat straks niet meer in en met een

eigen baan krijgen fietsers in Athene voor het eerst de ruimte. Er komt een voetgangerspad, een moderne tramlijn zonder storende bovenleidingen en een baan voor bevoorrading van winkels en restaurants.'

Het ontwerp van Okra werd in een internationale competitie unaniem gekozen uit 71 inzendingen. 'Het was geen moeilijke keuze', zegt Efi Tsiotsiou, directeur van de Onassis Foundation. De stichting nam op verzoek van de Griekse staat de organisatie en financiering van de competitie en de technische studies op zich. 'Wat ons aansprak in het ontwerp van Okra was dat het erg eenvoudig en functioneel is en tegelijkertijd ook subtiel. De ingreep in de omgeving is minimaal en alle elementen zijn harmonieus in de stad verwerkt. De nieuwe situatie is ook goedkoop in het onderhoud', aldus Tsiotsiou.

Dat laatste speelde een belangrijke rol want de budgetten van de Griekse overheid zijn zeer beperkt. De financiering moet geen problemen opleveren. De uitvoering wordt voor 95% met EU-gelden betaald.

De sterk toegenomen werkloosheid van de laatste jaren is ook in het stadsbeeld van Athene doorgedrongen. Leegstaande ruimtes zorgen voor een troosteloze aanblik. 'Op de begane grond van gebouwen zijn vooral winkelruimtes en door de crisis is er veel leegstand', vertelt Knuijt. 'Bij zonsondergang, wanneer de rolluiken omlaaggaan, wordt de stad al gauw een desolaat en onveilig gebied.'

Als oplossing heeft Okra het 'theater van duizend kamers' bedacht. Het is de bedoeling dat leegstaande ruimtes

Vanuit de groene as van Panepistimoustraat waaiert een netwerk van groene stroken uit dat uitmond in bestaande parken en omliggende heuvels.

ILLUSTRATIE: OKRA

“**Door een mix van activiteiten moet het lang levendig blijven in de stad**”

Martin Knuijt,
landschapsarchitect.

culturele ontmoetingsplaatsen met programma's op het gebied van filosofie, wetenschap en kunst worden. Tentoonstellingen, openluchtpodia en een sfeervolle verlichting moeten de binnenstad aantrekkelijk maken. Knuijt: 'Er moet een mix van activiteiten worden gecreëerd zodat het nog lang levendig blijft in de stad. En de kleine lokale ambachten moeten worden gestimuleerd, die zijn altijd al belangrijk geweest voor Athene.'

Een oase van bomen, bloemen en mistfonteinen moet de stad verder opfleuren en voor geestelijke en lichamelijke verkoeling zorgen. Vanuit de groene as van Panepistimoustraat waaiert een netwerk van groene stroken uit, dat uitmond in bestaande parken en in de omliggende heuvels.

Over de samenwerking met de Grieken is Knuijt erg te spreken. Het inschakelen van de Onassis Foundation was volgens hem een goede zet. 'De stichting is professioneel, onafhankelijk en een stabiele en continue factor in het land', aldus Knuijt.

'Ik heb nog nooit zo snel gewerkt', zegt Knuijt. Binnen drie maanden moest het voorlopig ontwerp af zijn. Door de aanpak van de Griekse staat konden de bureaucratische hobbels snel worden genomen. De snelheid was nodig om de deadline voor de aanvraag van EU-subsidies te halen. 'Er is wat betreft de structurele EU-fondsen sprake van onderbesteding door de Griekse staat omdat die deadlines in het verleden nooit werden gehaald', legt Knuijt uit.

Zowel in de politiek als onder de bevolking is er een breed draagvlak voor de facelift van de stad. Volgens Knuijt

heeft dat ook met de crisis te maken: 'Je merkt dat het mensen hoop geeft in deze moeilijke tijden. Men is murw geslagen door alleen maar negatieve berichten. Veel Grieken zijn blij dat er nu iets gaat veranderen.' Ook Tsiotsiou ondersteunt het belang van het project in crisistijd: 'We moeten een hoofdstad terugwinnen die zichzelf en zijn erfgoed respecteert en toeristen weet aan te trekken. Dan kunnen we concurreren met steden als Rome en Barcelona.'

Voor de Onassis Foundation en Okra zit het werk er nu formeel op. De bal ligt nu bij de Griekse staat. De aanbesteding van het project moet nog worden gepubliceerd. Eind dit jaar kan de aanleg beginnen. Knuijt verwacht niet dat er nog een kink in de kabel komt. 'Toch is het voor ons altijd een opluchting als de eerste spade de grond gaat.'

Panepistimoustraat in Athene.
FOTO: MICHALIS FAMELIS

